

JIGAR SERROZINI TASHXISLASHDA ELASTOGRAFIK USULNING AXAMIYATI

Aytimova G.Yu

TTA Urganch filiali Harbiy dala terapiyasi, gematologiya va diagnostika kafedra
katta o'qituvchisi, PhD, Radiolog

Nodirbekova M.U

TTA Urganch filiali Tibbiy Radiologiya mutaxassisligi 1-kurs magistranti

Annotatsiya

Jigar serrozi — jigarining surunkali kasalligi bo'lib, tiklanmas ravishda jigar parenximatoz to'qimasining fibroz biriktiruvchi to'qima yoki stroma bilan almashinishi bilan kechadi. Serrozni tashxislashda qonni biokimyoviy tahlili, angiografiya, elastografik tekshiruv, MRT, tomirlar dopplerimetriyasi, hamda zarur bo'lsa Chayld-Pyu bo'yicha jigar yetishmovchiligi og'irligini baholash, SAPS tizimi bo'yicha baxolash mezonlari qo'llaniladi. Fibroz belgilarini tekshirish PGA indeksi, yupqa igna biopsiyasi va Metavir shkalsidan foydalaniladi.

Jigar elastometriyasi zamonaviy tekshiruv usuli bo'lib, u fibrozga shubha qilingan hollarda buyuriladi. Bu tekshirish sensorli maxsus Fibroscan apparat yordamida amalga oshiriladi. U orqali ultratovushli tebranishlar o'tadi, organning to'qimalari tomonidan aks ettiriladi, jigar to'qimasining elastiklik darajasini ko'rsatadi. Ushbu maqola jigar serrozini tashxislash va funksional holatini tez va aniq baxolashda elastometriya usuli kerakligini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: Jigar serrozi, stroma, biokimyoviy taxlil, Fibroscan, tomirlar dopplerimetriyasi, SAPS, MRT, angiografiya, elastografiya, Chayld-Pyu, PGA indeks, Metavir shkalasi, biopsiya.

Tashxisni qiyinlashtiradigan bir nechta muhim xususiyati;

- etiologiyasi boy bo'lganligi sababli kengroq ma'lumot to'plash zarurati.
- Dastlabki serroz darajalarida belgilsiz kechishi.
- Qo'shimcha kasalliklarning qo'shilishi.

Shifokor tomonidan kuzatiladigan klinik ko'rinishi dastlab xech qanday shikoyatsiz, faqat asossiz charchoqlar, organlarda shish, bezovtalik, terida ko'karishlar kuzatiladi.

Jigar fibrozining quyidagi turlari mavjud:

- Fokal (mahalliy).
- Diffuz.
- Perihepatotsellular.
- Zona.
- Ko‘p formatli.
- Ko‘prikli.
- Reduktiv.
- Periportal.

Birinchi darajada quyidagi alomatlar ham kuzatilishi mumkin:

- Emosional labillik(kayfiyatning beqarorligi).
- Achchiqlik.
- Uyqu muammosi.
- Diqqatning chalg‘ishi.
- Charchoqning kuchayishi.
- Apatiya.
- Umumiylikning sezilarli darajada pasayishi.
- Gematomalar va qon ketishlar go‘yoki hech qanday sabab bo‘lmasdan paydo bo‘ladi.
- Anemiya.
- Infeksiyalarga sezuvchanlik ortdi.
- Hujayra immuniteti darajasining pasayishi.

Kasallikning ikkinchi bosqichida jigar fibrozining quyidagi belgilari o‘zini his qiladi:

- Taloq kattalashishi.
- qizilo'ngachdan qon ketishi.
- Jigar kattalashishi.
- Trombotsitopeniya paydo bo'lishi.

Uchinchi darajada quyidagi belgilar o'zini namoyon qila boshlaydi:

- Ishtaha yo'qolishi.

- Ko'ngil aynishi va hatto qayt qilish.
- Dispeptik hodisalar.
- O'ng gipoxondriyadagi o'tmaydigan og'riq va og'irlik hissi.
- Jigarning vaqt o'tishi bilan filtrlash funktsiyalarini bajarishni to'xtatishi bilan bog'liq intoksikatsiya belgilari.
- Oyoq-qo'llarning shishishi, tushdan keyin o'zini namoyon qiladi.
- Toq va burundan qon ketish.
- Tana haroratining 37,5 °C gacha ko'tarilishi.

Jigar fibrozining oxirgi bosqichi

- Emosional beqarorlik.
- Depressiya.
- Asossiz qo'rquv paydo bo'lishi.
- Depressiyaga moyil.
- Sekinlik.
- Tashvish kuchaygan.
- Xotira muammolari.
- Konsentratsiyaning buzilishi va ushbu bosqich jigar sirrozidir

Jigar kasallikni tashxislash usullari laboratoriya va instrumental.

Laboratoriya usuli:

- To'liq qon ro'yxati.
- Fibroz belgilarini tekshirish - PGA indeksi.
- Qonning biokimyoviy tarkibini o'rganish.
- Siydik va najasning umumiy tahlili, gil bosqiniga qarshi dastur.
- Antimitoxondrial

Instrumental usul:

- Ezofagogastroduodenoskopiya (EGDS).
- Ultratovush.
- Kompyuter tomografiyasi.
- Yupqa igna biopsiyasi.

- Elastometriya.

Xulosa

Jigar Serrozida jigar to'qimasining fibrozlashish bosqichini zamonaviy uskuna-asboblarda yordamida erta tashxis qo'yib davolash orqali salomatlikni tiklash mumkin. Parhezga rioya qilishlari, shifokor tomonidan berilgan dori-darmonlarni vaqtda iste'mol qilishlar muhimdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Baxtiyarovna, S. D., & Dilbar, A. (2023). PSIXOSOMATIKA-GARMONLAR MUVOZANATINING BUZILISHI SIFATIDA. *Scientific Impulse*, 1(8), 835-838.
2. Baxtiyarovna, S. D. (2023). ART-TERAPEVTIK USULLARNI TIBBIYOTDA QO'LLASHNING HOS JIHATLARI. *Scientific Impulse*, 1(8), 781-787.
3. Baxtiyarovna, S. D., & Ziynat, O. (2023). PSIXOSOMATIK KASALLIKLARIDA QO'LLANILADIGAN PSIXOPROFILLAKTIK USULLAR. *Scientific Impulse*, 1(8), 861-864.
4. Ravshanovna, R. Z. (2023). PSIXOLOGIK KASALLIKLAR. *Journal of new century innovations*, 26(2), 22-24.
5. Nasirovna, M. R. (2022). THE ROLE OF PSYCHOLOGICAL DIAGNOSIS IN CLINICAL PRACTICE. *Conferencea*, 4-6.
6. Narmetova, Y., Melibayeva, R., Akhmedova, M., Askarova, N., & Nurmatov, A. (2022). PSYCHODIAGNOSTICS ATTITUDE OF THE PSYCHOSOMATIC PATIENTS'DISEASE.